

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 czerwca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział po rozpatrzeniu wniosków z dnia 10.06.2019 r. i 12.06.2019 r. przekazanych wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 5 grudnia 2020 r. odmówił W. C. ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2020, poz. 53, t.j.). W ocenie organu rentowego w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 2-5 ustawy emerytalnej. Uchylenie normy prawnej mocą wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie stanowi ujawnienia nowej okoliczności faktycznej lub okoliczności sprawy w myśl art. 114 ust. 1 pkt 1. Nie można również mówić o błędzie organu rentowego w myśl art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy emerytalnej.

(decyzja k. 51 – 51 verte akt ZUS)

Od powyższej decyzji odwołanie w dniu 20 lipca 2020 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi złożyła W. C. wnosząc o jej zmianę i ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego. Ubezpieczona podkreśliła, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt P 20/16 uznał, że zasady ustalania wysokości emerytur kobiet z rocznika 1953 r. są niezgodne z konstytucją. Według ubezpieczonej takim osobom, które uzyskały wcześniejszą emeryturę na podstawie art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przed dniem 1 stycznia 2013 r. przysługuje prawo tzw. sankcji konstytucyjności wynikającej z art. 190 ust. 4 Konstytucji RP w trybie postępowań społecznych. W ocenie wnioskodawczynie oznacza to, że wszystkie osoby, których to dotyczy mają prawo uzyskać wyższe świadczenie. Powinny one otrzymać także zwrot różnicy powstałej przez jego zaniżenie.

(odwołanie k. 3- 3 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k. 5 – 5 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie W. C. urodziła się w dniu (...) (okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 16.12.2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał ubezpieczonej na podstawie art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS prawo do wcześniejszej emerytury. (decyzja k. 60 akt ZUS)

Decyzją z dnia 14.04.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej emeryturę po osiągnięciu wieku emerytalnego, której wysokość obliczono z zastosowaniem art. 25 ust 1 b ustawy z dnia 17 12 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.), czyli podstawę emerytury pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur. Wysokość świadczenia wyniosła 1263,98 zł brutto miesięcznie. Wypłata emerytury została zawieszona, gdyż korzystniejszym świadczeniem była dotychczasowa emerytura.

(decyzja k. 29 akt ZUS)

Wyrokiem z dnia 06.03.2019 r. wydanym w sprawie o sygn. akt P 20/16 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 25 ust. 1 b ustawy z dnia 17 12 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019 poz. 39) w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r. w zakresie w jakim dotyczy urodzonych w r. kobiet które przed 01 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 10.06.2019r. wnioskodawczyni złożyła do ZUS skargę o wznowienie postępowania w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019r. o sygn. akt P 20/16 a w dniu 12.06.2019r. wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi.

(skarga o wznowienie postępowania k. 35, wniosek o przywrócenie terminu k. 34 akt ZUS)

Decyzją z dnia 14.06.2019r. organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do przywrócenia terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania.

(decyzja k. 41 akt ZUS)

Następnie, decyzją z dnia 12.07.2019r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonej wznowienia postępowania w sprawie.

(decyzja k. 42 akt ZUS)

Prawomocnym wyrokiem z dnia 5.12.2019 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. akt VIII U 3227/19 oddalił odwołania o powyższych decyzji, zaś wniosek o przeliczenie wysokości emerytury bez pomniejszenia o kwotę pobranych wcześniej emerytur przekazał do rozpoznania organowi rentowemu.

(wyrok SO z dnia 5.12.2019 r. o sygn. VIII U 3227/19 k. 44 akt ZUS, k. 30 załączonych akt o sygn. VIII U 3227/19)

Zaskarżoną decyzją z dnia 30 czerwca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział po rozpatrzeniu wniosków z dnia 10.06.2019 r. i 12.06.2019 r. przekazanych wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 5 grudnia 2020 r. odmówił W. C. ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2020, poz. 53, t.j.). W ocenie organu rentowego w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 2-5 ustawy emerytalnej. Uchylenie normy prawnej, mocą wyroku Trybunału Konstytucyjnego, nie stanowi ujawnienia nowej okoliczności faktycznej lub okoliczności sprawy w myśl art. 114 ust. 1 pkt 1. Nie można, również, mówić o błędzie organu rentowego, o w myśl art. 114 ust. 1 pkt 6 ustawy emerytalnej.

(decyzja k. 51 – 51 verte akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił ,w oparciu o całokształt materiału dowodowego, zebranego w sprawie, w szczególności, o dokumenty, zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS oraz aktach **sądowych o sygn. VIII U 3227/19**. Zebrany materiał dowodowy nie nasuwa wątpliwości i pozwala, tym samym, na wydanie rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje :

Odwołanie W. C. nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. **114 ust. 1. ustawy** z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2020, poz. 53, t.j.) w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli:

1) po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;

2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;

3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;

4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;

5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;

6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

W ubezpieczeniowej konstrukcji wzruszalności zaciera się, występujące w prawie administracyjnym, rozgraniczenie odrębnych podstaw wzruszenia i unieważnienia decyzji, co wynika z faktu, że zdecydowana część nieprawidłowości decyzji rentowych dotyczy ustalenia prawa do świadczenia niezgodnie z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanego (K. A., Ponowne, s. 65). Dlatego celem ponownego ustalenia prawa do świadczenia na podstawie art. 114 ustawy emerytalnej jest usuwanie wad sprowadzających się do uchybień organu rentowego w zakresie rozstrzygnięcia o faktach warunkujących nabycie prawa do emerytur i rent albo zaniedbań samych ubezpieczonych wywołanych nieporadnością w dokumentowaniu prawa do świadczeń lub niedostateczną znajomością warunków, od spełnienia których zależy przyznawanie uprawnień ubezpieczeniowych (K. Antonów, komentarz do art. 114). Chodzi zatem o rozstrzygnięcie o uprawnieniach, które powstały ex lege przed wydaniem weryfikowanych decyzji rentowych oraz niezgodności zawartego w nich rozstrzygnięcia z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją zainteresowanych, powstałą na wskutek uchybień popełnionych przez organ rentowy (vide wyrok SN z 22.2.2010 r., I UK 247/09, L.; z 13.9.2011 r., I UK 124/11, L.; post. SN z 20.9.2011 r., I BU 4/11, L.).

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że po uprawomocnieniu decyzji w przedmiocie przyznania prawa i ustalenia wysokości emerytury z wieku powszechnego wnioskodawczyni nie przedłożyła żadnych nowych dowodów. Nadto nie ujawniła także **nowych okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.**

W zakresie pojęcia nowa okoliczność chodzi nie tylko o fakty warunkujące powstanie prawa do świadczeń, lecz także uchybienie normom prawa procesowego lub materialnego przez organ rentowy, wpływające potencjalnie na dokonanie w sposób niezgodny z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanych (R. Babińska, Wzruszalność, s. 132, komentarz do art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, red. Gudowska 2013, wyd. 1/Ślebzak 2013 r., opubl.Legalis)

Ujawnione okoliczności muszą istnieć przed wydaniem decyzji, co dotyczy również decyzji wydanych przez sąd w wyniku złożenia odwołania. Chodzi zatem o okoliczności, które istniały przed wydaniem prawomocnej decyzji i które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, natomiast nie ma znaczenia to, czy owe okoliczności były znane organowi rentowemu, a mimo to ich nie powołał, czy też były mu nieznanne i dlatego nie skorzystał z nich (vide uchw. SN z 8.8.2007 r., II UZP 3/07, OSNP 2007, Nr 23–24, poz. 355; wyr. SN z 19.2.2004 r., II UK 251/03, Legalis; wyr. SN z 12.1.2001 r., II UKN 182/00, OSNAPIUS 2002, Nr 17, poz. 419, komentarz do art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, red. Gudowska 2013, wyd. 1/Ślebzak 2013 r., opubl.Legalis).Przesłanką ponownego ustalenia uprawnień są również okoliczności, które powinny być znane organowi rentowemu przy dołożeniu minimum staranności, które jednak na skutek **błędu organu rentowego lub przeoczenia nie zostały uwzględnione przed wydaniem decyzji** (J. K., Ponowne, s. 26; wyr. SN z 12.1.2001 r., II UK 182/00, OSNAPIUS 2002, Nr 17, poz. 419; wyr. SN z 28.1.2004 r., II UK 228/03, OSNP 2004, Nr 19, poz. 341; wyr. SN z 23.11.2004 r., I UK 15/04, OSNP 2005, Nr 11, poz. 161; wyr. SN z 21.9.2010 r., III UK 94/09, L.; post. SN z 5.11.2009 r., II UK 87/09, L.). Chodzi o sytuacje, w których doszło do wydania decyzji organu rentowego nieuwzględniającej bądź błędnie uwzględniającej te okoliczności (istniejące przed wydaniem decyzji), które wpłynęły na wadliwe nabycie prawa do świadczenia lub przyczyniły się do nieuzasadnionej odmowy przyznania świadczeń ubezpieczeniowych (K. Antonów, Ustawa, komentarz do art. 114)

W judykaturze przyjmuje się, że pojęcie "błąd organu rentowego" lub "błąd organu odwoławczego" w prawie ubezpieczeń społecznych jest swoiste i szerokie. Zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa obejmuje ono sytuacje, w których organ rentowy (lub sąd) miał podstawy do przyznania świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Za takie przyczyny można uznać wszelkie zaniedbania tego organu, każdą obiektywną wadliwość

decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania organu rentowego lub odwoławczego, czy też rezultatem niewłaściwych działań pracodawców albo wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów. Pojęcie błędu organu rentowego obejmuje również niedopełnienie obowiązku działania z urzędu na korzyść osób uprawnionych do świadczeń emerytalno-rentowych. Błędy organu rentowego lub odwoławczego mogą polegać na błędach w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędach w ustaleniach faktycznych, będących skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności, organ rentowy lub odwoławczy, wydaje odpowiednio decyzję lub orzeczenie sądowe, odmawiające ustalenia prawa, ponieważ błędnie dokonuje interpretacji obowiązujących regulacji w danym stanie faktycznym. (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 stycznia 2015 r., III AUa 366/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 lutego 2013 r., III AUa 1150/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2016 r., I UK 333/15; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2015 r., I UK 533/14; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2012 r., II UK 130/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2011 r., I UK 332/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11).

W tym stanie rzeczy, uznać trzeba, że stwierdzenie niekonstytucyjności przepisu art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej, na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r., sygn. P 20/16 nie stanowi nowej okoliczności faktycznej, bowiem, organ rentowy na dzień wydawania decyzji prawidłowo zastosował obowiązujący wówczas stan prawny. ZUS wydał rozstrzygnięcie, na podstawie **ówcześnie obowiązujących przepisów prawa**, w tym, w szczególności - w/w art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej. Tym samym, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie naruszył przepisów prawa materialnego i nie można mu zarzucić, że ustalenie wysokości świadczenia nastąpiło na skutek błędu.

W świetle cytowanego wyżej orzecznictwa sądowego pojęcie "błąd organu rentowego" nie dotyczy bowiem sytuacji, w której Zakład wydając decyzję opiera się na przepisach ustawy, które korzystają z domniemania konstytucyjności, aż do chwili uznania ich przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z Konstytucją RP. Decyzja wydana w takich warunkach nie może zostać uznana za bezprawną, gdyż podstawa prawna do jej wydania odpadła dopiero w dacie późniejszej, niż data wydania tj. po ogłoszeniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Tym samym organ rentowy nie popełnił błędu.

Mając na względzie powyższe okoliczności, przyjęć należy, że w przedmiotowym postępowaniu, nie zachodzą przesłanki określone w art. 114 ust. 1 pkt 2-5 ustawy emerytalnej.

Uchylenie normy prawnej, mocą wyroku Trybunału Konstytucyjnego, nie stanowi, bowiem, ujawnienia nowej okoliczności faktycznej lub okoliczności sprawy, ani, tym bardziej, nowego dowodu stosowanie do treści art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej. Nie można, także, uznać, że przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokość, i nastąpiło na skutek błędu organu rentowego, w **myśl art. 114 ust.1 pkt 6 ustawy emerytalnej**.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji z dnia 30 czerwca 2020 r., jako bezzasadne.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni.

K.B